

Riigikogu kultuurikomisjoni istungi protokoll nr 89

Tallinn, Toompea

Esmaspäev, 27. jaanuar 2025

Algus 11.10, lõpp 13.10

Juhataja: Heljo Pikhof (esimees)

Protokollija: Merje Noorlind (konsultant)

Võtsid osa:

Komisjoni liikmed: Helle-Moonika Helme, Tõnis Lukas, Margit Sutrop, Tanel Tein

Komisjoni ametnikud: Carina Rikart (nõunik-sekretariaadijuhataja), Kristel Soodla (nõunik)

Puudusid: Vadim Belobrovtsev, Liina Kersna, Signe Kivi ja Kadri Tali

Kutsutud: Haridus- ja Teadusministeeriumi kõrghariduspoliitika ja elukestva õppe osakonna kõrghariduse valdkonna juht Kristi Raudmäe ja sama valdkonna peaekspert Hemminki Otstavel ning õigus- ja personalipoliitika osakonna õigusloome valdkonna õigusnõunik Maarja-Liisa Vahi (2. päevakorrapunkt)

Päevakord:

1. Nädala töökava kinnitamine
2. Kõrgharidusseaduse ning õppetoetuste ja õppelaenu seaduse muutmise seaduse eelnõu väljatöötamiskavatsuse tutvustamine
3. Kollektiivne pöördumine "Tasuta kõrghariduse säilitamine" (1-6/24-121/1)
4. Info ja muud küsimused

1. Nädala töökava kinnitamine

Riigikogu kultuurikomisjoni nädala (27.01.2025-31.01.2025) töökava

Komisjoni istung esmaspäev, 27.01.2025 kell 11.10

1. Nädala töökava kinnitamine
2. Kõrgharidusseaduse ning õppetoetuste ja õppelaenu seaduse muutmise seaduse eelnõu väljatöötamiskavatsuse tutvustamine
3. Kollektiivne pöördumine "Tasuta kõrghariduse säilitamine" (1-6/24-121/1)
4. Info ja muud küsimused

Kultuurikomisjoni ja maaelukomisjoni ühine istung teisipäev, 28. jaanuar kl 14

1. Arenguseire Keskuse ülevaade huvihariduse kättesaadavusest Eestis

Otsustati:

1.1. Kinnitada nädala töökava (konsensus: Helle-Moonika Helme, Tõnis Lukas, Heljo Pikhof, Margit Sutrop, Tanel Tein).

2. Kõrgharidusseaduse ning õppetoetuste ja õppelaenu seaduse muutmise seaduse eelnõu väljatöötamiskavatsuse tutvustamine

Heljo Pikhof avas päevakorrapunkti arutelu ning palus Haridus- ja Teadusministeeriumi (HTM) esindajatel tutvustada eelnõu väljatöötamiskavatsust (VTK).

Kristi Raudmäe sõnas sissejuhatuses, et väljatöötamiskavatsus hõlmab nii õppetoetuste ja õppelaenu seaduse kui ka kõrgharidusseaduse muudatusi.

Hemminki Otstavel tutvustas õppelaenusüsteemi muudatusi ja eesmärke (lisa 1, slaidid 1-7). Õppelaenusüsteemi reformi eesmärgid on kujundada õppelaen õpilaste jaoks paindlikumaks ning atraktiivsemaks, võimaldamaks võrdsemat ligipääsu haridusele kõigis ühiskonnagruppides. Lisaks, vähendada üliõpilaste töökoormust õpingute ajal ning pakkuda õppelaenu puhul alternatiivset võimalust, mille abil osaliselt katta oma hariduse omandamisega kaasnevad täiendavad kulud.

Margit Sutrop viitas muudatusele pikendada õppelaenu tagasimakseperioodi 3- või 4-kordsele nominaalse õppekava kestusele. Sutrop tegi ettepaneku periood ära otsustada, kuna tagasimakseperiood mõjutab tudengi lõppkulu intressi näol. Sutrop küsis, kas on teada üliõpilaste eelistust tagasimakseperioodi pikkuse kohta ning kas õppelaenu maksimumsumma - 6000 eurot - rahuldab tudengeid.

Kristi Raudmäe vastas, et HTM on tagasiside ootel, mille käigus soovib Rahandusministeeriumiga küsitud asjades kokkuleppele jõuda.

Hemminki Otstavel selgitas, et HTM esialgne ettepanek oli pikendada õppelaenu tagasimakseperioodi 3-kordsele nominaalse õppekava kestusele. Eesti Pangaliidu ettepanek oli kaaluda isegi kuni 5-aastast tagasimakseperioodi. Näiteks 3-aastase bakalaureuse õppekava ning maksimaalmääras laenu puhul (18 000) on 2-kordse nominaalse õppekava kestusega tagasimakse koos intressidega 319 eurot, 3-kordse puhul on 225 eurot, 4-kordse puhul 178 eurot ning 5-kordse puhul 156 eurot kuus. Otstavel sõnas, et HTM välistas 5-kordse tagasimakseperioodi, kuna summade vahe kuus oli väike.

Õppelaenu maksimumsumma tuleb hetkel Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammis kokkulepitust, mida saab iga-aastaselt muuta. Üliõpilased on protsessi kaasatud ning ootavad muudatusi, mis vähegi muudaksid õppelaenu nende jaoks atraktiivsemaks.

Margit Sutropi sõnul on üliõpilaste poolne sõnum, et ei peaks koheselt hakkama maksma intressi. Seega peaks mõtlema, kuidas intresse ajatada jne. Tõenäoliselt ei ole riik suuteline õppelaenu kustutama. Kaaluda võiks erialati õppelaenu kustutamist, mis on üks võimalus suunata tudengite valikuid ning lahendada tööturuprobleem Eestis.

Kristi Raudmäe täiendas, et näiteks õpetajakoolituse eest üliõpilastele makstav stipendiumi puhul on töötamise nõuet stipendiumiga keeruline siduda. Õppelaenu kaudu saaks seda lihtsamalt teha.

Helle-Moonika Helme küsis, kes peavad läbirääkimisi pankadega.

Kristi Raudmäe vastas, et läbirääkimistel olid kaasatud nii HTM kui ka Rahandusministeerium (RAM). Lepingud pankadega on sõlminud RAM.

Helle-Moonika Helme küsis, kas õppelaenu saaks väljastada ka ühe kuu kaupa teatud summa ulatuses. Lisaks soovis Helme teada, kui palju on tagasimakse summa koos intressidega, mis võiks olla näitlikustatud ka üliõpilaste jaoks.

Helme sõnul võiks kaaluda ka õppelaenu kustutamise võimalust teatud tingimustel (paljulapselisus, töökoht maapiirkonnas jne).

Kristi Raudmäe nõustus, et üliõpilane peab teadma laenu kogusummat, mis tuleneb juba laenupoliitikast. Pankade põhimure on, et nad ei soovi õppelaenu toodet muuta liiga

keeruliseks, see nõuaks nendelt täiendavaid samme. Raudmäe kinnitas, et HTM seisab üliõpilaste huvide eest ning püüab nende jaoks õppelaenu näol välja töötada võimalikult lihtsa ning hea toote.

Tõnis Lukas toetas, et õppelaenu kustutamine laste arvu pealt on üks tingimus, mida võiks arutada. Lukas lisas, et riigipoolsed tingimused pankadele on olnud alati soodsad ning pankade kasumid Eestis on suured.

Lukas küsis, kas saab ka riigi kulusid kokku tõmmata, et osa laenu garanteerimisest jääks ka pangale endale.

Hemminki Otstavel selgitas, et üliõpilasele jääb endiselt võimalus võtta laenu ka näiteks 3000 eurot ning tagasimakseperiood võib olla minimaalne. Eesmärk on juurde tuua paindlikkuse aspekt.

Pankade suhtumine läbirääkimistel on olnud, et õppelaenu näol on tegemist neile tülika teenusega. Kuna tänased muudatused tundusid pankade jaoks huvipakkuvad, siis hakkasid nad rohkem tajuma ka oma sotsiaalset rolli ja vastutust. Otstaveli sõnul on õppelaenu sihtgrupp pankadele pikas perspektiivis kõige parem klientuur, kuid pankade rolli ja kohustust suurendatud ei ole.

Tõnis Lukas sõnas, et pank saab endale õppelaenu näol juurde kliente, mis ongi nende huvi. Riik peaks kindlasti seisma ka enda positsiooni eest.

Kristi Raudmäe vastas, et VTK-le eelnevatel aruteludel jäi lauale palju ettepanekuid ning nüüd on soov saavutada koostöös RAM-iga konkreetne, et eelnõusse läheksid riigi positsioonid tugevamalt sisse. Tänapäevaks on kaardistatud pankade tingimused, misjärel saab riik hakata konkreetset läbi rääkima, mis on riigipoolsed ootused.

Margit Sutrop sõnas, et õppelaenu soovivad pakkuda vaid kaks pank. See näitab, et toode ei ole pankadele kasulik, kuna peab tegelema eraisikust käendajatega. Kohe, kui riik võtab üle käendaja rolli, muutub laenu andmine pankadele atraktiivsemaks. Sutropi arvamusel kohaselt võiks rääkida ka õppelaenu 5-kordsest tagasimakse perioodist, mis teeb noore inimese elu kergemaks. Laenu vastutustundlik ajatamine ei ole paha mõte.

Kokkuvõttes on kogu ühiskonna huvi, et tudeng saaks pühenduda õpingutele ennast kurnamata ning jõuaks tööturule täitma neid ameteid, millest riigil on puudus. Pangad samuti soovivad anda oma riigi tööturuplaanide lahendamiseks ning selleks on õppelaenu andmine väga hea ja atraktiivne toode. Riik võiks läbirääkimistel pankadega rõhuda sotsiaalse missiooni lahendamisele, mis on tööturu jaoks väga hea meede.

Helle-Moonika Helme sõnas, et sotsiaalne vastutus on pankadele teada ning tegemist on hoopis laiema teemaga. Helme arvamusel kohaselt võib lõpuks luua ka riikliku panga, kes hakkab andma õppelaenu ning võtab üle ka kõik olemasolevad õppelaenud. Riik peab ennast kehtestama, kui soovib teostada regionaal- või demograafilist poliitikat õppelaenu kaudu. Helme lisas, et toetab ühtlast suhtumist käendaja puhul.

Hemminki Otstavel selgitas, et Eesti Pangaliidu ettepanek, kaaluda 5-kordset tagasimakse perioodi tuli sellest, et suurendada üliõpilaste võimalust võtta ka kodulaenu ja muid tooteid. Pikas perspektiivis on igakuine maksukohustus noore inimese jaoks väiksem. Ilmselgelt kaasneb pikema perioodiga ka see, et tuleb maksta rohkem intresse.

Läbirääkimistel osalesid kõik pangad ning vaid üks pank kinnitas, et nad ei näe õppelaenu oma toodete portfellis.

Otstavel lisas, et ühe mudelina VTK arutelude alguses oli ka variant, et laenu hakkab pakkuma riik, nagu näiteks Rootsis. Suure miinusena toodi, et sellisel juhul tuleb tagada kogu finantseerimine riigi poolt. Lisaks, kui erasektoris juba on olemas toimiv süsteem, siis ei ole

mõte uut administratiivset süsteemi üles ehitada.

Margit Sutrop nõustus ning lisas, et kui tudeng on õppelaenuvõlgnik riigile, aga saab pangast võtta siiski kodulaenu, siis lähevad riskid liiga suureks. Kui pangad on valmis katma oma rahaga õppelaenu, siis on see riigile tulus. Riik saab kõrgharidust toetada ka muul viisil. Sutrop tegi ettepaneku jätta 5-kordne tagasimakse periood ning panna rõhku tudengite teavitusele, mis kohustuse ta endale võtab.

Sutrop tegi ettepaneku küsida pankadelt arvamust, kas õppelaenu väljamakseid saaks teha ka ühe kuu kaupa. St võiks olla standardlahendusega laen ning põhjendatud juhtudel ka muud variandid.

Helle-Moonika Helme avaldas arvamust, et tudeng võiks ise määrata oma igakuised väljaminekud ning edastada see pangale.

Kristi Raudmäe vastas, et sellisel kujul ettepanekut ei ole aruteludel tõstatatud ning lisas, et suuresti oleks tegemist vaid infosüsteemi seadistamise küsimusega.

Heljo Pikhof küsis, millal hakkab tudeng laenu tagasi maksma.

Hemminki Otstavel vastas, et laenu tuleb hakata tagasi maksma pärast õpingute lõppemist aasta jooksul. Seda muutma ei hakata.

Maarja-Liisa Vahi selgitas KredEx-i poolt laenu andmine oleks keerulisem kui pankade poolt. KredEx ei tohi pankadega konkureerida, mistõttu seda mõtet ei arendatud edasi. KredEx ei anna eraisikutele laenu.

Kristi Raudmäe tutvustas ka kõrgharidusseaduses muutmist vajavaid punkte. Esimene muudatus puudutab Vabariigi Valitsuse tööplaanist tuleneva eraraha kaasamise võimaluste laiendamist. Teine muudatus puudutab muudatuste sisseviimist proviisorioõppes, mis tuleneb Tartu Ülikooli ja Sotsiaalministeeriumi planeeritud ümberkorraldustest. Varasemate plaanide muudatuste tõttu tuleb üle vaadata ka järelevalvepunktid kõrgharidusseaduses ning kvaliteediagentuuri regulatsioon (lisa 1, slaidid 8-13).

Heljo Pikhof küsis, kas ei teki ohtu, et kolmandatest riikidest pärit Eestis õppivad doktorandid lähevad õppima mujale riiki, kus ei ole õppeteenustasu.

Kristi Raudmäe vastas, et valdavalt on ka mujal maailmas nii, et kolmandatest riikidest pärinevatelt üliõpilastelt on õigus küsida õppeteenustasu. Plaanis on sõnastada ülikoolidele vastav punkt, et tegemist on õigusega, mitte kohustusega, küsida õppekulude hüvitamist. Ülikoolid on ka tunnistanud, et doktoriõppes välisüliõpilastelt tasu küsimine ei muutu valdavaks, kuna vastasel korral ei pruugi leida doktoriõppesse piisavat inimesi.

Heljo Pikhof küsis, palju doktorantidest jääb pärast lõpetamist elama Eestisse ning läheb erialasele tööle.

Kristi Raudmäe vastas, et ligi 60 % välisüliõpilastest jätkab elamist ja töötamist Eestis. See protsent on doktoriõppe puhul ilmselt väiksem, kuna järel doktorantuuri toimub valdavalt teises riigis.

Margit Sutrop sõnas, et kõik VTK-s olevad muudatused on mõistlikud.

Sutrop viitas asjaolule, et VTK ei puuduta nooremteaduri tasu ning küsis, kas kolmandast riigist tulnud üliõpilasele, kellelt võetakse õppeteenustasu, vabastab riigi talle palga maksmisest. Sutrop tõi näiteks Helsingi Ülikooli farmaatsiaprofessori, kes soovis õppima tulla Tartu Ülikooli ning maksta ise oma õpingute eest. Tartu Ülikoolil ei olnud võimalik loobuda talle tasu maksmisest.

Kristi Raudmäe selgitas, et nooremteadurile töötasu maksmine ei ole kohustuslik.

Doktoriõppereformiga on jäetud võimalus, et kui inimene ei soovi nooremteadurina tööle asuda, siis ei pea ülikool temaga sõlmima ka nooremteaduri töölepingut.

Raudmäe selgitas ka Euroopa Liidu tudengitelt tasu vastuvõtmise küsimust. Bakalaureuse- ja magistriõppes tagasiminekut riigi koolitustellimuse mudeli juurde piirab õppekava keel.

Doktoriõppe puhul keelepiirangut ei ole. Tuleks sisse viia, kas bakalaureuse- ja magistriõppele sarnane muudatus, või siis kehtestada riiklik tellimus, erinevalt muudest õppetasetest. HTM arvamus on, et doktoriõppe puhul kehtib sama mudel, et riik ütleb miinimumkohtade arvu ning ülikoolil on võimalus tegevustoetusest oma vahendeid ümber suunates luua need täiendavad kohad. Raudmäe lisas, et ei ole leitud skeemi, kuidas Euroopa Liidu tudengitele raha võtmise võimalust laiendada aluspõhimõtteid muutmata.

Margit Sutrop sõnas, et toetab siiski muudatuse tegemist, e teha samasugune muudatus, nagu see on bakalaureuse- ning magistriõppekavas. Kuna õppekeel võib olla ka inglise keel, siis on ülikoolidel võimalus, mitte kohustus, võtta Euroopa Liidu riikide tudengitelt tasu.

Helle-Moonika Helme avaldas arvamust, et tasu võtmine bakalaureuse- ja magistritaseme ingliskeelsetel õppekavadel õppivatelt tudengitelt viib eestikeelsete õppekavade kadumiseni. Paljud erialad on vaid ingliskeelsed ning eesti tudengil ei jää muud üle, kui õppida seda eriala tasu eest.

Lisaks soovis Helme, et VTK-s oleks olemas ka sõnaseletused lühenditele.

Helme tõstatas ka hambaarstide koolitamise teema. Riik küll koolitab hambaarste, kuid teenus jääb saamata. Kõigepealt koolitatakse maksumaksja raha eest hambaarstid ning pärast võtab see sektor maksumaksjalt tasu ka esmatasandi hambaravi eest. Eesti maksumaksja, kes on koolitanud hambaarste, ei peaks pärast maksma suurt raha hambaravi eest ning riik ei peaks omakorda inimestele maksma selleks toetusi. Tegemist on üldise kõrghariduse rahastamise teemaga.

Kristi Raudmäe selgitas, et näiteks Tallinna Ülikool on proovinud pakkuda kitsamatel erialadel väiksematele gruppidele õppe säilitamise eesmärgil ingliskeelset õpet, kus saaksid õppida ka Eesti üliõpilased. Kuna ei leitud välismaalt piisavalt häid kandidaate, siis astuti samm tagasi ning neid erialasid õpetatakse nüüd eesti keeles.

Raudmäe lisas, et Eesti ülikoolides õpetatakse palju selliseid erialasid, mille ainukene suund on erasektor. Kõikidel õppekavadel ei ole riigisektori töökohti. Riigi poolt teenuse ostmine on omaette teema.

Heljo Pikhof avaldas arvamust, et Eesti ülikoolid peavad jääma siiski rahvusvahelisteks.

Margit Sutropi arvamus kohaselt on ülikoolide huvi saada häid doktorante. Kui anda võimalus küsida tasu, siis saavad ülikoolid ise oma tegevust reguleerida. Doktorant on inimene, kes ei vii teadmisi vaid riigist välja, aga toob ka sisse. Riigid võistlevad mitte doktorantide tööturule asumise pärast, vaid oma maalt toodud oskuste ja metoodikate pärast. Kui meie doktorandid lähevad teistesse riikidesse tööle, siis on nad jätkuvalt Eesti saadikud ning see tasub rahalises mõttes riigile ära.

Ülikooli seisukohalt näitab elu, et kaks aastat saavad eesti ülikoolides päriselt õppida vaid välismaalased ning Eesti tudeng teeb seda töö kõrvalt. Osadele üliõpilastele on tegemist ettevalmistusega doktoriõppesse, kuhu peab panustama. Sellisel juhul oleks õppelaen suureks abiks. Siis saaks pühenduda ka eesti tudeng ning tal oleks võimalus minna edasi doktoriõppesse. Sutropi sõnul näitab Eurostudent, et valdavalt töötavad Eestis just magistritudengid. Nad ei ole võimelised ise veel neljandat ja viiendat aastat finantseerima. Nad lähevad tööle ning käivad ülikoolis üks päev nädalas. See on tegelik elu. Kui tudeng läheb 1-aastasele magistriõppele, siis on tegemist praktilise kallakuga õppega, mida saab teha ka osakoormusega. Sutropi sõnul on vaja lahendust ka 2-aastasele magistriõppele. Ka

mikrokraade saab kombineerida selliselt, et kokku tuleb 1-aastane magistriõpe.

Kristi Raudmäe vastas, et ülikoolidel on tasulise õppe küsimiseks väga palju võimalusi. Samal õppekaval võivad olla mikrokraadid, samas valdkonnas võib olla ainult osakoormusega õpe jne. Kõrgkoolidel on vaja kokku leppida vaid aluspõhimõtted. Näiteks IT-valdkonnas on inimesed valmis ennast aastaks töölt lahti võtma ning astuma 1-aastasele intensiivsele õppetöele. Need võimalused on valdkonnapõhised, mida tuleb suunata sihtturuks.

Tõnis Lukas nõustus, et 1-aastast magistriõpet tuleks rakendada mõistlikel juhtudel ning väga vajalik on läbi viia eelnev analüüs.

Doktorantuuris peaks olema võimalus raha küsida. Põhimõte peaks olema see, et eestikeelne doktorantuur on tasuta. Kolmandate riikide puhul tuleks kaaluda tugevama tasulise õppe võimalust.

Margit Sutrop sõnas, et doktoriõppes on mitu keelt ning eestikeelset doktorantuuri ei ole olemas.

Tõnis Lukas sõnas, et ülikoolidel on olemas statistilised andmed, mis keeles on kaitstud doktoritöö. Tasu küsimust saab defineerida keele kaudu.

Margit Sutrop lisas, et doktoriõppekavade kohustuslike ainete arv on viidud miinimumini. Kõik ülejäänud on individuaalne juhendamine, laboritöö jne. Määravaks on doktoritöö keel. Sutrop kordas oma ettepanekut, et valdavalt inglisekeelsetel õppekavadel võiks olla võimalus võtta õppemaksu.

Tõnis Lukas sõnul võiks ülikoolidele anda võimaluse võtta muukeelsete doktoritööde eest tasu.

Helle-Moonika Helme arvamuse kohaselt tuleks õppelanu tagasimakse puhul reguleerida ka olukord, kus inimene saab maksumaksja raha eest hariduse ning läheb siis tööle erasektoris (näit tervishoiuteenused) või näiteks Soome ja riigil jääb teenus saamata.

Kristi Raudmäe vastas, et tehniliselt on keeruline piiri tõmmata, millal ta töötab välismaal ja millal mitte, kus on inimese maksuresistentsus, kui palju peab ta viibima mujal riigis, see puudutab ka elukoha registreerimist jne. Raudmäe lisas, et õppelaenu tagasimaksmist reguleerivad pangad.

Helle-Moonika Helme sõnas, et siis tuleb teha vabastus nendele, kes jäävad Eestisse ning lähevad tööle riigile olulistesse kohtadesse. Aga riigil on raha vähe, siis tuleks mõelda sellele, kuidas seda kasutada nii, et ühiskonnale võimalikult palju tagasi tuleks.

Margit Sutrop nõustus, et tuleb toimetada nõ positiivse meetme kaudu. Õppelanu tagasimakse vabastuse kaudu saaks spetsialiste suunata riigile olulistesse kohtadesse. Kui aga on probleem, et inimesed lähevad tööle välismaale, siis on tegemist teise teemaga. Seda saaks ilmselt lahendada pigem õppemaksu kehtestamisega ning riik saab omakorda vabastada tagasimaksest need, kes asuvad tööle Eestisse või asuvad tööle Eestisse teatud ajaks. Kui inimene läheb aga koheselt välismaale, siis tuleb õppelaenu tagasi maksta, mille eest riik saab koolitada uusi inimesi.

Helle-Moonika Helme sõnas, et sellisel juhul peab riik noortele inimestele tagama ka töökohad. Praegu on probleem selles, et Haigekassa poolt rahastatavaid töökohti arstidele lihtsalt ei ole.

3. Kollektiivne pöördumine "Tasuta kõrghariduse säilitamine" (1-6/24-121/1)

Heljo Pikhof juhatas sisse päevakorrapunkti ja avas arutelu kollektiivse pöördumise vastuskirja kavandi üle.

Margit Sutrop tõi välja kõrghariduse jätkusuutlikkuse probleemi ning olulisuse rõhutada noortele, et kõrgharidus on tasuta ning käimas on protsess, kuidas tagada alates 2027. aastast kõrghariduse rahastus.

Helle-Moonika Helme sõnas, et haridusvaldkonna arengukavale ja -strateegiatele ning tasulise kõrghariduse laiendamise võimaluste otsimisele viitamine annab noortele vale sõnumi.

Margit Sutrop sõnas, et kirjas osutatakse ministri öeldule, mistõttu on sees ka viited arengukavadele. Sutropi sõnul on oluline rõhutada, et hetkel ei ole Riigikogus ühtegi seaduseelnõud, mis näeks ette kõrghariduse tasuliseks muutmise. Sutrop tegi ettepaneku kinnitada noortele komisjoni soovi teha tudengitega koostööd kõrghariduse jätkusuutliku rahastamise, kvaliteedi ja ligipääsetavuse jaoks vajalike lahenduste leidmiseks.

Margit Sutrop märkis ka, et ühe potentsiaalse lahendusena tasub märkida ära õppelaenusüsteemi paindlikumaks muutmine ja õppelaenu summa tõstmine. Selle suunas liigutakse õppelaenusüsteemi reformimise käigus. Õppelaenusüsteemi reformimist tutvustati komisjonile väljatöötamiskavatsuses ning komisjon seda toetab.

Heljo Pikhof tegi ettepaneku lahendada pöördumine RKKTS § 152¹³ p 6 alusel, mis sätestab pöördumises püstitatud probleemi lahendamise muul viisil ning selgitada pöördumise esindajatele vastuskirjas, et komisjoni mõistab üliõpilaste muret ning kinnitab et kõrgharidus on jätkuvalt tasuta. Komisjon kinnitab valmisolekut teha üliõpilastega koostööd ka edaspidi, et leida lahendused kõrghariduse jätkusuutliku rahastamise tagamiseks ja kõrgharidusele ligipääsu võimaldamiseks. Õppelaenusüsteemi reformimist tutvustati komisjonile väljatöötamiskavatsuses ning komisjon seda toetab. Vabariigi Valitsus esitab nii kõrgharidusseaduse kui ka õppetoetuste ja õppelaenu seaduse muutmise seaduse eelnõud riigikogule menetlemiseks ja komisjon teeb nende menetlemisel koostööd üliõpilastega.

Otsustati:

3.1 Lähtudes Riigikogu kodu- ja töökorraseaduse § 152¹³ punktist 6 lahendada pöördumises püstitatud probleem muul viisil (konsensus: Helle-Moonika Helme, Tõnis Lukas, Heljo Pikhof, Margit Sutrop).

4. Info ja muud küsimused

Muid küsimusi ei tõstatatud.

(allkirjastatud digitaalselt)
Heljo Pikhof
juhataja

(allkirjastatud digitaalselt)
Merje Noorlind
protokollija